

Plaćanje i zaprimanje izvoda unutar računovodstvenog programa

Irena Bratec, voditeljica Sektora računovodstva i financija

Zajednički problem s kojim se susreću računovodstveni servisi je kašnjenje s dostavom dokumentacije pa se nerijetko događa da izvode i račune klijenti dostavljaju netom prije predaje PDV obrasca. Taj problem trebala bi riješiti primjena dviju ključnih usluga proizašlih iz Revidirane Direktive o platnim uslugama Europske unije PSD2 (Payment Services Directive 2)¹; usluga plaćanja i iniciranja plaćanja (PIS) i usluga informiranja o bankovnom računu (AIS).

Na hrvatskom tržištu trenutno ih objedinjuje usluga ePlati, fintech inovacija tvrtke Elektronički računi, koja je Rješenjem Hrvatske narodne banke u srpnju 2022. godine upisana u registar pružatelja platnih usluga i izdavatelja elektroničkog novca kao institucija za platni promet za pružanje platnih usluga iniciranja plaćanja (PIS) i usluge informiranja o računu (AIS). Upisom u registar, tvrtka je započela postupak integracija usluge u računovodstvene programe i poslovna rješenja s kojima su već integrirali prijašnje usluge informacijskog posredništva, između ostalih, razmjenu e-računa i pratećih dokumenata, uslugu izrade i razmjene drugih digitalnih knjigovodstvenih isprava i elektroničkog arhiviranja. Riječ je o 455 rješenja koja će tijekom 2023. godine, nadovezujući se na postojeću uslugu izdavanja e-računa, svoje usluge nadograditi fintech uslugom ePlati i time povećati vlastitu vrijednost kod svojih korisnika. Trenutno je integracija završena u nekoliko većih računovodstvenih programa, među kojima je i, među strukom u Hrvatskoj jedan od najkorištenijih, Synesis.¹

1. Što su PIS i AIS usluge

Korisnici poslovnih transakcijskih računa s uslugom iniciranja plaćanja ePlati (PIS) obavljaju plaćanja iz svog računovodstvenog programa ili programskog rješenja (ERP-a) odakle zadaju naloge za plaćanja bez posebne prilagodbe i integracije sa svojom poslovnom bankom. Za korisnika to znači da više ne mora generirati datoteke s platnim nalogima iz poslovne aplikacije i potom ih ručno prepisivati ili učitavati u internet bankarstvo.

Putem ePlati usluge iniciranja plaćanja (PIS) mogu se plaćati računi u papirnatom ili elektroničkom obliku, ponude ili putni nalozi, odnosno sve valjane knjigovodstvene isprave koje se evidentiraju i knjiže u računovodstvenom programu. Isto se odnosi i na isplatu plaća te drugih vrsta dohodaka koje poslovni subjekt uobičajeno isplaćuje. Poslovni subjekti koji šalju i zaprimaju e-račune, mogu automatski preuzeti i učitati jedan ili više e-računa u računovodstveni program i odmah ih, nakon knjiženja, platiti iz Synesisa. Usluga dohvaćanja informacija o stanju računa (AIS) korisnicima i njihovim ovlaštenicima, računovodstvenim servisima, omogućuje da u stvarnom vremenu prate sve promjene na bankovnom računu, ili više njih, i to direktno kroz njihov računovodstveni ili poslovni program (ERP). Aktivacijom usluge unutar računovodstvenog programa subjekti više nisu obavezni čekati izvratke o prometu po računima od prethodnog dana kako bi knjižili platni promet niti se moraju direktno spajati na internet bankarstvo poslovnih banaka i tražiti i provjeravati pojedinačne transakcije. Promet po žiroračunu zaprimaju automatski, direktno u računovodstveni program, klikom na AIS.

¹ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ.

TELEFON ZA KONSULTACIJE

Ponedjeljkom i četvrtkom

od 11.00 do 15.30 sati,

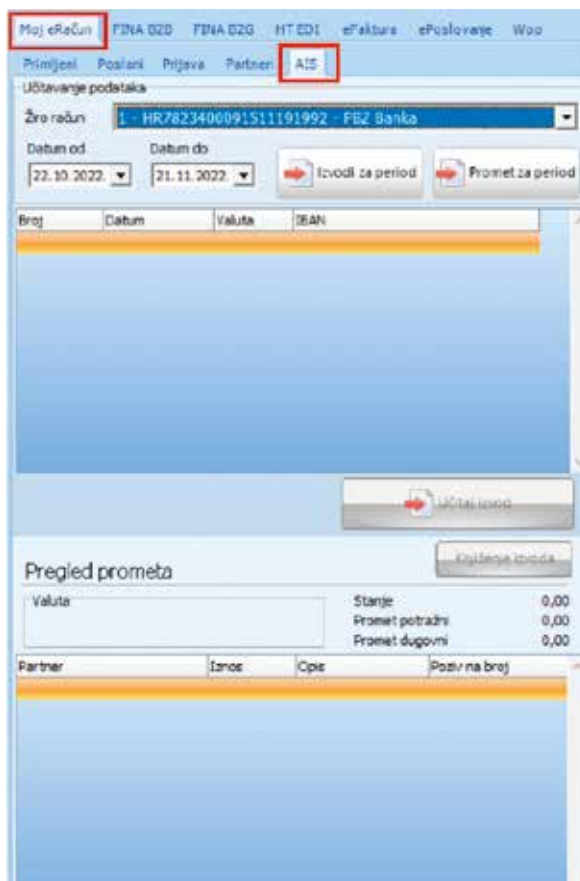
utorkom, srijedom i petkom

od 8.30 do 13.00 sati.

01/48 36 046 i 01/49 21 739

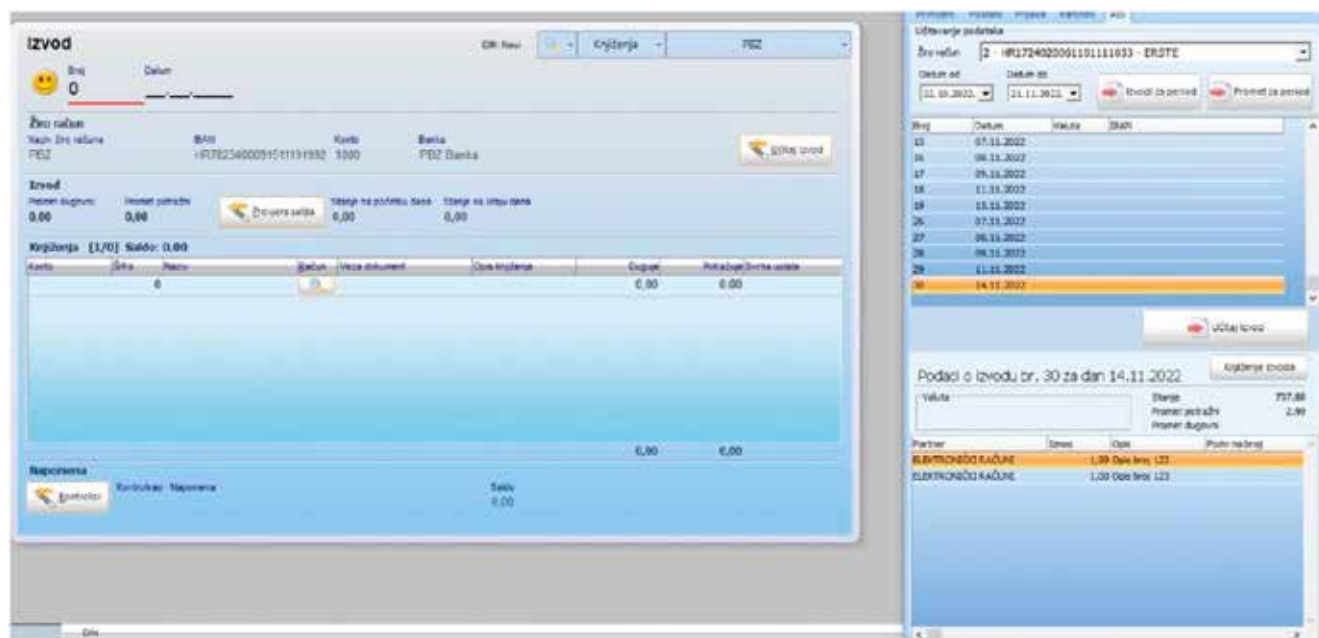
Slika 1. Odabir usluge AIS unutar Synesisa.

2. Korištenje ePlati (AIS) u Synesisu

Koristeći ePlati (AIS), korisnik može povlačiti i izvratke (izvod) o prometu po računima koji se potom automatski učitavaju u računovodstveni program ili poslovno rješenje. Ako je računovođa ovlaštenik na računu klijenta, aktivacijom ePlati u svom računovodstvenom programu, ima mogućnost koristiti značajke usluge ePlati za sve poslovne račune klijenata. Ne mora čekati dostavu izvoda od klijenta ili pamtitu lozinke za različita internet bankarstva jer putem ePlati (AIS) može automatski povlačiti izvratke o prometu po računima. Za razliku od klasičnog učitavanja XML datoteke izvoda, što je usluga koju trenutno pruža većina banka, korisnik ePlati više ne mora ulaziti u internet bankarstvo, povući datoteku na radnu površinu računala potom je učitati u računovodstveni program, ili je preuzimati s e-maila, već to čini automatski, zadajući jednim klikom nalog usluzi ePlati (AIS) da izvod povuče direktno u program.

Slika 2. Knjiženje izvoda u Synesisu koristeći ePlati (AIS).

Unutar programa Synesis podešeno je automatsko preuzimanje prometa po transakcijskim računima poslovnog subjekta, što je pogodnost koju računovodstveni servisi mogu aktivirati i za sve svoje klijente. Za učitavanje podataka u računovodstveni program, bankama je potrebno dostaviti privolu korisnika usluge s obzirom na to da je ePlati (AIS) usluga koju Elektronički računi ugovaraju pojedinačno s poslovnim bankama u Hrvatskoj. Privola se daje putem mrežne stranice ePlati, nakon čega korisnik usluge dobiva pristup svojim bankovnim računima unutar Synesisa. Korisnik ePlati može samostalno izabrati kada će u povući izvode od prethodnih dana u Synesis, kao i želi li izvode pojedinačnog ili sa svih poslovnih računa. Unutar računovodstvenog programa mogu se pratiti pojedinačne transakcije na bankovnom računu za odabrano razdoblje, ali i pratiti informacije o trenutnom stanju po odabranom bankovnom računu korisnika ili poslovnog subjekta za kojeg je korisnik ovlaštenik, ako je riječ o knjigovodstvenim servisima koji ePlati (AIS) koriste za svoje klijente.

3. Zadavanje naloga za plaćanje iz Synesisa

Kroz ePlati (PIS) integriran u računovodstveni program mogu se obavljati sva plaćanja bez korištenja internetskog bankarstva. Putem ePlati, usluge iniciranja plaćanja (PIS), mogu se plaćati računi u papiratom ili elektroničkom obliku, ponude ili putni nalozi, odnosno sve valjane knjigovodstvene isprave koje se evidentiraju i knjiže u računovodstvenom programu. Isto se odnosi i na putne naloge i isplatu plaća te drugih vrsta dohodaka koje poslovni subjekt uobičajeno isplaćuje. Primjerice, ako subjekt učitava eRačune u Synesis sa servisa **mojeRačun**, može odmah zadati nalog za plaćanje unutar računovodstvenog programa klikom na gumb ePlati. U tom trenutku automatski se generira uplatnica koja se, nakon popunjavanja i potvrđivanja, šalje na platformu ePlati.

Slika 3. Zadavanje naloga za plaćanje iz Synesisa putem ePlati (PIS).

Po zadavanju naloga za plaćanje, ePlati šalje podatke u sustav banke i preusmjerava korisnika direktno na autorizaciju poslanog naloga. Autorizaciju platnog naloga obavlja korisnik platne usluge putem jedne od raspoloživih metoda snažne autentifikacije klijenta (SCA). U konkretnom slučaju, riječ je o dvofaktorskoj autentifikaciji (2FA), odnosno autorizaciji tokenom, koja se smatra najsigurnijim načinom autentifikacije jer isključivo osoba koja posjeduje token, ili je ovlaštena za njegovo korištenje, može pristupiti stranici i autorizirati nalog. Osvježavanjem statusa naloga unutar računovodstvenog programa, korisnik u svakom trenutku može pratiti kakvo je trenutno stanje njegovih poslovnih računa, a da nije morao pristupiti u internet bankarstvo. Kroz ePlati (PIS) se mogu se inicirati i buduća pojedinačna plaćanja; banka pohranjuje buduću platnu transakciju i provodi je na željeni dan temeljem primljenog i autoriziranog naloga iz Synesisa. Korisnik kroz svoj poslovni softver (ERP) može generirati i zahtjev za grupno plaćanje pri čemu se svaki od pojedinačnih naloga unutar grupnoga mora odnositi na istu platnu uslugu banke i plaćati s istog bankovnog računa, a datumi izvršenja pojedinačnih naloga mogu biti i budući, a ne isključivo tekući. Korisnik kroz ePlati (PIS) može i otkazati nalog za plaćanje i to u računovodstvenom programu ili poslovnom rješenju u kojem ga je zadao i to jednim klikom na „opozovi plaćanje“, prije čega treba izabrati naloge koje želi opozvati.

4. Evolucija financijskih usluga

Ključna promjena koja se trenutno događa u pogledu platnih usluga je njihova dostupnost. Otvaranjem tržišta za kompanije tehnološkog sektora za pružanje financijskih usluga, koje su donedavno nudile isključivo banke i kartičarske kuće, otvorena je mogućnost da se platne usluge pojednostave za krajnjeg kupca i stvoren preduvjet za takozvani *instant payment*, odnosno realizaciju platne transakcije unutar 10 sekundi. Razvoj financijskih usluga prema revidiranoj PS2D direktivi, koja je otvorila sučelja banaka za pristup pružateljima platnih usluga, osigurao je skraćivanje radnih procesa i povećanje operativnost. Omogućio je i značajno smanjenje troškova integracije s bankama za oko 455 računovodstvenih programa i poslovnih rješenja jer ona komuniciraju sa svim poslovnim bankama putem jedinstvenog sučelja i protokola platforme ePlati koja je integrirana s najvećim poslovnim bankama u Hrvatskoj te nekoliko manjih. Revidirana direktiva PSD2 inovirala je i plaćanje po zaprimljenom eDokumentu, što može biti i ePonuda, kroz uslugu IBAN to IBAN (I2I). Ova usluga će građanima, primjerice, promijeniti način plaćanja komunalnih usluga i transakcija na web shopovima. U zapadnom svijetu uz IBAN to IBAN, koristi se još i termin Account-to-Account (A2A) plaćanja, a predstavlja direktan prijenos novca s računa platitelja na račun primatelja, bez posredništva kartičarskih kuća. Riječ je o sve popularnijem obliku plaćanja pa ne čudi pretpostavka da bi uskoro mogao postati popularniji i od tradicionalnog kartičnog. I u Hrvatskoj raste broj korisnika A2A metode, prvenstveno zahvaljujući pružateljima takvih usluga kao što je trenutno tvrtka Elektronički računi sa svojom uslugom IBAN to IBAN (I2I).